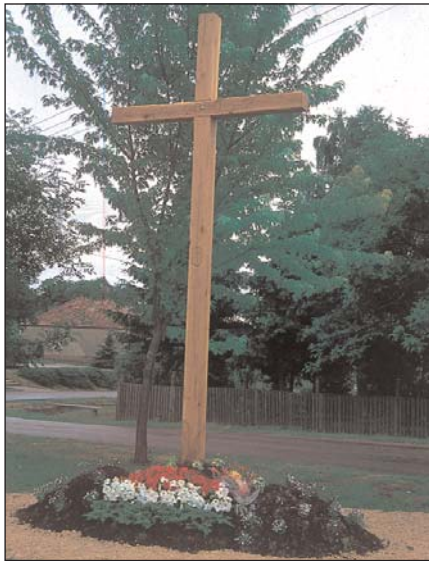

Millenniumi emlékkereszt

Az elmúlt évben a Kisalföldi Erdőgazdaság Rt.-nek kellemetlen ügye volt. Olyan, amit még számos erdőgazdaság átélt az idők során, ha egy jobban szem előtt lévő erdőrésztletet vágott tarra. Nos, egy ilyen véghasználat után az egyik polgármesteri hivatal addig tiltakozott, mígnem országgyűlési képviselőig ment az ügy. *Magas László* vezérigazgató már fogalmazta a dörgedelmet a képviselő felé, mikor gombóccá gyűrte a levelet, és egy csont nélküli dobással a szemétkosárba dobta. Vett egy üres lapot és valamennyi erdészterületéről összehívta az érintett polgármestereket egy kiadós beszélgetésre. A beszélgetés jobbra az rt. tevékenységéről szólt, az üzemtervekről, a felújító vágásokról, a segítségről, amit az erdőgazdaság adhat a közösségi vagy magánerdő-tulajdonosoknak. Mire valamennyi erdészternél lezajlott a találkozó, a Kisalföldi Erdőgazdaság Rt. biztos volt benne, hogy nem lesz szükség az elkövetkezendőkben magyarázó levelezésekre.

Ezek után nem csoda, hogy a millenniumi emlékkereszt állításának gondolata termékeny talajra talált a megye településein. Mint *Magas László* elmondotta, a Kisalföldi Rt. mindig is támogatta a különféle emlékhelyek felújítását, építését. Emlékszem – mondotta –, első vezérigazgatói ténykedésem az volt, amikor az egyik erdészterület előtt lévő korpuszt derékig érő gazban találtam, hogy rendbetettem. A pannonhalmi apátsággal egyébként is remek a kapcsolatunk. Miután tisztáztuk az egyházakkal, hogy helyénvalónak tartják az államalapítás ezer-

éves évfordulóján a kereszt állítását, hozzáfogtunk az értesítésekhez, hogy az, aki akar, éljen vele. Mi adjuk – FVM támogatással – a nagyon egyszerűen kidolgozott tölgykeresztet, a fogadók pedig állják a felállítást és a járulékos költségeket.

Két szobrász húsz különböző tervet készített, melyekből tizet tartottunk meg, és ezek közül választhattak a derék polgármesterek.

Eddig 105 megrendelés érkezett, hatvan avatás már megtörtént és mert a jubileum 2001. augusztus 20-ig tart, nem lehetetlen, hogy ez a szám nőni fog. Most már ugyanis a gazdaság működési területén kívülről is érkeznek igénylők. Mi pedig szívesen fogadjuk, hiszen valamennyi ünnepélyes átadáskor elhangzik, hogy mindezt az erdészek kezdeményezték.

Pápai Gábor

Jubileumi kereszt – kettős kereszt

Az egyetemes kereszténység kétezer éves, és hazánkban a keresztény hit felvételének ezeréves jubileuma alkalmából örömmel tapasztalhatjuk, hogy mind több helység állít fel ezekre az eseményekre utaló, emlékeztető jubileumi keresztet. És hogy ehhez a Kisalföldi Erdőgazdaság nagylelkű segítséget nyújt erdeinek fáiból, azt csak üdvözölni lehet.

De mit is jelentenek a mai embernek ezek a keresztetek? Azt tudjuk, hogy országalapító és megtartó őseink kezében ott volt a kereszt; ott látjuk Szent István királyunk kezében az apostoli kettős keresztet, Szent Gellért magasra tartja kezében a keresztet Budapest felett, Tihanyban ott nyugszik I. András király sírján, és a sort folytathatnánk mindmáig. Eleink tudatában voltak, hogy a keresztfa, amely a rómaiak idejében még a különösen súlyos büntetéssel sújtot-

tak kivégzésének eszköze, a gyalázat fája volt, a 2000 éve a földre jött Krisztus megváltó halála óta az Istennel való kibékülés, a megváltás és a remény szimbóluma lett, hiszen a keresztben meghalt Krisztust Isten feltámasztotta. Azóta a kereszt, a szenvedés és a halál nem a végső szó az ember életében: van számára feltámadás, van új élet. A keresztre így tekint a keresztény, a hívő ember, akinek a keresztény név vállalása azt is jelenti, hogy a kereszt ebben az értelemben beletartozik az életébe.

A hagyományos kereszt mellett azonban gyakran találkozunk a keresztnek olyan ábrázolásával, amelyen a keresztnek kettős vízszintes szára van. A felső, rövidebb vízszintes szár valószínűleg a Krisztus keresztjén, a feje felett elhelyezett táblából alakult ki, amelyre Pilátus ráírta: INRI – Iesus Nazarenus Rex Iudeorum – a Názáreti Jézus a zsidók királya. A keleti, az ortodox egyhá-

zakban a kettős keresztnél még található alul egy kis ferde szár is, ami a keresztfán Krisztus lábtámaszára utal.

A kettős keresztet a hagyomány apostoli keresztnek nevezi. Ilyen kettős, apostoli keresztet kapott volna Szent István királyunk is a koronával együtt. Az apostoli kereszt figyelmeztette a királyt, hogy az apostoli, Krisztustól kapott hit védelmezője és terjesztője legyen. Körmenetek alkalmával a királyok ünnepélyes megjelenésekor az apostoli keresztet egy püspök vitte előttük. A magyar címerbe is így került a kettős kereszt. A Szent István-i eredetet dokumentumokkal bizonyítani nem tudjuk; a kettős kereszt első előfordulása az apostoli kereszt formájában a 13. században található meg pénzeinken.

A kettős keresztel kapcsolatos apostoli királyi címhez egy érdekes adalékra találtam minap levéltárunkban: XIII. Kelemen pápának 1758-ban Mária Terézia királynőhöz intézett kitüntető levelére, amelyben a neki, mint magyar királynak, valamint utódainak az „apostoli király” címet adományozza. A latinul írt nyomtatott levélben különösen is érdekes, hogy Mária Teréziához kifejezetten mint magyar királynőhöz szól, és a magyarokról kiemelt módon dicsérettel és elismeréssel nyilatkozik. Íme egy részlet a levélből:

„Nincs, aki ne tudná, hogy a nemes magyar nemzet milyen sok és nagyszemű tetteket vitt végbe, hogy megvédje és terjessze Jézus Krisztus vallását. Hányszor szállt szembe a szörnyű ellenséggel, hogy a kereszténységet szinte testével védje meg a rátörő veszélyektől, és nagyszemű győzelmeket vívott ki.”

További dicséretet folytatása közben a pápa arról beszél, hogy amikor Magyarországon a királyok a nyilvánosság elé léptek, apostoli mivoltuk jeleként egy püspökkel a keresztet vitték maguk előtt. A magyar királyok legtöbbje régen magát apostoli királynak tartotta, de ennek a privilégiumnak, szokásnak pontosabb eredete ismeretlen a pápa előtt is.

Most a pápa, uralkodása kezdetén Mária Teréziát mint Magyarország királyát az apostoli királyi címmel tünteti ki, és ez átszáll utódaira is, akik őt a magyar királyi méltóságban követik. Bár a kettős keresztől a pápai bulla nem beszél, a magyar királyoknak a történelem folyamán apostoli mivoltukból következően a kereszténységgel való kapcsolatukat, illetve a magyar nemzetnek a keresztény hit megvédése körüli érdemeit kiemeli.

A keresztnek azon túl, hogy a megváltás szimbóluma, a hívő ember szá-

mára van egy nagyon szemléletes, kézenfekvő jelentése. A két szár közül a függőleges szár jelzi, hogy felülről, Istentől jön a megváltás ajándéka, kegyelme, amit az ember befogad, és aztán kell, hogy ezt meghálálja. Erre az utóbbira mutat a vízszintes szár. Azon voltak kitérve Krisztus karjai, amelyekkel megváltása adományait, kegyelmeit mintegy ki akarta árasztani minden ember felé. Ezt állandóan folytatni akarja általunk, akik részesedünk az ő kegyelmében, és akik valójában karjai vagyunk. Általunk akarja magához ölelni a világot, megmutatni megváltó szeretetét a világ, minden ember felé.

Úgy érzem azonban, hogy a nem hívőkhez, azaz csupán a természetes értelmükkel gondolkodó emberekhez is szól a kereszt, a kereszt kettős szára. A függőleges szár arra figyelmeztet mindenkit, hogy az élet – adottságainkat lehetőségeivel – nem egyeseké, hanem alapvetően mindenkié. Aki kapott, az

kötelezve van adásra. Ez az emberi élet alaptörvénye. Minden végletes individualizmus, a másik semmibevevése előbb vagy utóbb az egyén pusztulásához is vezet. Ez minden szinten áll: a családi közösség és a nemzetközösség szintjén is. A kereszt erre az örök igazságra is figyelmeztet.

A jubileumi esztendőben még fokozottabban az ezeréves magyar múltunkra is figyelmeztessen a kereszt, hogy ti, őseink áldozatvállalása, a tőlük kapott értékek köteleznek bennünket, hogy ezeket az értékeket megbecsüljük, egymásnak és utódainknak tovább adjuk. Valahogy ez is a millenniumi kereszt szerepe és értelme, csak ne menjünk el mellettük süketen és vakon. Ezek a kereszték üzennek, ma nekünk üzennek, egy új ezredév küszöbén. Figyeljünk rájuk. És köszönet értük azoknak is, akik közreműködnek felállításukon.

Dr. Súlymos L. Szilveszter
Pannonhalma

Emléktábla-avatás Lapon

A Millenniumi Vadászati Bizottság, az FM Erdészeti Hivatala, a KVM Természetvédelmi Hivatala és az Országos Erdészeti Egyesület közös kezdeményezésére az országban három helyen emléktáblát avattak a millennium alkalmából.

A Mecsekben a Mecseki Erdészeti Rt. támogatásával az OEE Baranya Megyei HCS-ja szervezésében az ünnepélyes megemlékezésre 2000. május 23-án került sor. Az ünnepségen 120 fő vett részt, köztük a közélet és a helyi civil szervezetek képviselői is, akik aktívan közreműködtek a rendezvény lebonyolításában.

A kezdeményezők részéről Tollner György, a Millenniumi Vadászati Bizottság elnöke és Káldy József, az OEE elnö-

ke szolt az egybegyűltökhöz. Kovács Szabó János, a Mecsek Egyesület titkára dr. Csörgöy Titusz nagyhírű madarászunkra emlékezett, akinek emlékkövét az ünnepség során megkoszorúztuk, Bank László, a Madártani Egyesült elnöke pedig az év madaráról, a kerecsenről beszélt. Az elmúlt századok eseményeiről és az év fájáról, a barkócáról dr. Tóth Aladár mondott beszédet. Az ünnepséget a pécsi Köztársaság téri Általános Iskola tanulóinak kedves és színvonalas műsora tette színessé.

Reméljük, hogy a barkócafák tövében felépített kőtalapzaton elhelyezett gránittábla maradandó emlék lesz az ezredfordulóról!

Kép és szöveg: **Ripszám István**